

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз Ок 26/2026
14.07.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јасмине Васовић, председника већа, Слободана Велисављевића, Милене Рашић, Светлане Томић Јокић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Нермина Авдовића, због кривичног дела расна и друга дискриминација из члана 387. став 4. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва КТЗ 728/26 од 07.07.2026. године, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду - Посебно одељење за организовани криминал К По1 17/25 од 31.10.2025. године и Апелационог суда у Београду - Посебно одељење Кж1 По1 1/26 од 08.04.2026. године, у седници већа одржаној дана 14.07.2026.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва КТЗ 728/26 од 07.07.2026. године, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду - Посебно одељење за организовани криминал К По1 17/25 од 31.10.2025. године и Апелационог суда у Београду - Посебно одељење Кж1 По1 1/26 од 08.04.2026. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, док се исти захтев у осталом делу **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду - Посебно одељење за организовани криминал К По1 17/25 од 31.10.2025. године окривљени Нермин Авдовић оглашен је кривим због кривичног дела расна и друга дискриминација из члана 387. став 4. КЗ, за које је осуђен на казну затвора у трајању од две године и два месеца, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 20.11.2024. године па до упућивања у завод за извршење кривичних санкција, а најдуже док не истекне време трајања казне изречене у првостепеној пресуди.

Истом пресудом на основу члана 83.КЗ према окривљеном је изречена мера безбедности обавезног лечења наркомана, која ће се извршити у Специјалној затворској болници у Београду и која ће трајати док постоји потреба за лечењем али не дуже од три године, као и на основу члана 87. КЗ мера безбедности одузимања предмета и то мобилног телефона наведеног у изреци пресуде, док је окривљени на основу члана 264. став 4. ЗКП ослобођен дужности накнаде трошкова кривичног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду - Посебно одељење Кж1 По1 1/26 од 08.04.2026. године, усвајањем жалбе јавног тужиоца Јавног тужилаштва за организовани криминал, у делу којим се побија одлука о кривичној санкцији, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду - Посебно одељење за организовани криминал К По1 17/25 од 31.10.2025. године, у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Београду – Посебно одељење, окривљеног Нермина Авдовића, због извршења кривичног дела расна и друга дискриминација из члана 387. став 4. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, сходно одредби члана 55а КЗ, осудио на казну затвора у трајању од три године, у коју му је урачунао време проведено у притвору од 20.11.2024. године до упућивања у завод за извршење кривичних санкција, а најдуже до истека казне, док су жалба јавног тужиоца Јавног тужилаштва за организовани криминал у преосталом делу, као и жалбе окривљеног Нермина Авдовића и његовог браниоца одбијене као неосноване, а побијана пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва КТЗ 728/26 од 07.07.2026. године, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и утврди повреде закона у корист окривљеног.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва доставио браниоцу окривљеног адвокату Харису Ајдановићу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став. 2 ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва је неоснован, а из следећих разлога:

Јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва у захтеву за заштиту законитости означава битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, наводима да су разлози о чињеницама које су предмет доказивања потпуно нејасни, а имајући у виду разлоге првостепеног суда са стране 26. став трећи првостепене пресуде. С тим у вези, јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва истиче да наводи првостепеног суда да умишљај окривљеног

није био управљен на позивање других лица да предузму терористичке акте, дефинисан чланом 391а КЗ, као ни да окривљени није био повезан са било којом радикалном исламском идеологијом, те да није био свестан да његове објаве могу било кога подстаћи на тероризам, нити је то хтео, су супротне садржини објаве окривљеног на његовом Facebook налогу, које по налажењу јавног тужиоца управо указују да је окривљени био повезан са радикалном исламском идеологијом. Ово из разлога јер се у објавама окривљеног потенцирају, величају и глорификују самоубилачке акције радикалних исламиста у Сирији, Авганистану и Палестини, као и терористички напад на амбасаду Израела у Београду, те позива на формирање Калифата не само на Блиском истоку већ и шире, на Балкану, те се помињу Црна Гора, Хрватска, Србија и Босна и Херцеговина, те позива на убијање припадника јеврејског народа, те велича Осама бин Ладен, челник Ал Каиде и други. Такође, јавни тужилац налази да су овакви закључци првостепеног суда супротни закључцима да је окривљени с обзиром на садржину објаве био свестан свог дела за које је оглашен кривим из члана 387. став 4. КЗ и хтео његово извршење.

Поред тога, јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва у захтеву за заштиту законитости означава и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, наводима да су нижестепени судови применили закон који се не може применити. С тим у вези истиче да закључак нижестепених судова да ниједна објава окривљеног не садржи позив на конкретно насиље нити подстицање на терористички акт, те да самим тим окривљени није извршио кривично дело из члана 391а КЗ већ кривично дело из члана 387. став 4. КЗ је погрешан. Ово из разлога јер су радње кривичног дела из члана 391а КЗ алтернативно одређене и односе се на посредно подстицање на вршење кривичног дела из члана 391. КЗ, јавним изношењем и проношењем таквих идеја, а што Facebook налог окривљеног на коме је чинио 30 објава током више две године јесте. Јавни тужилац истиче да првостепени суд није могао кориговањем чињеничног описа диспозитива оптужнице, изостављањем делова објава са Facebook налога и дајући им други смисао и контекст подвести чињенично стање под правну квалификацију кривичног дела из члана 387. став 4. КЗ. По наводима јавног тужиоца ради се о јавном изношењу и проношењу идеја путем Facebook налога окривљеног којима се посредно подстиче на вршење тероризма и велича Исламска држава као терористичка организација, као и њени лидери и њихове самоубилачке и терористичке акције, кроз конкретне видео снимке, којима се позива на убијање припадника јеврејског народа, представника државних органа Србије, те одређене цитиране објаве по наводима тужиоца искључиво имају контекст директне пропаганде терористичке организације Исламске државе и Ал Каиде у контексту предузимања насилних аката према свима који се не слажу са њиховим циљевима.

По налажењу Врховног суда разлози о чињеницама које су предмет доказивања су потпуно јасни. Нижестепени судови су у побијаним пресудама на основу изведених доказа, ближе наведених у образложењима побијаних пресуда извели закључак о постојању кривичног дела расна и друга дискриминација из члана 387. став 4. Кривичног законика. По налажењу Врховног суда првостепени суд је у образложењу своје пресуде навео јасне разлоге којима је детаљно оценио изведене доказе и образложио које чињенице је из тих доказа утврдио. Након

свеобухватне анализе изведених доказа, утврђеним чињеницама је дат одговарајући смисао и значај када су радње окривљеног оцењене као обележја кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим. Како су разлози који су наведени у односу на одлучне чињенице јасни и недвосмислени, нема нејасноћа нити неразумљивости, то нема ни повреде одредбе члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, на коју се у захтеву неосновано указује.

И у односу на правну квалификацију, првостепени суд се детаљно бавио свим деловима радње коју је окривљени предузео. Имајући у виду да је за разграничење елемената кривичног дела за које је окривљени оптужен, веома важан умишљај, првостепени суд је објаснио да је умишљај усмерен за тим да окривљени истакне свој вредносни суд о супериорности Муслимана у односу на припаднике других вероисповести, те да истакне нетрпељивост према неверницима и да с тим у вези глорификује борбу против неверника, с тим да првостепени суд у својим разлозима наводи да садржина објава окривљеног на друштвеној мрежи Facebook под налогом окривљеног је апстрактне природе и наведене објаве не садрже позив на конкретно насиље, нити конкретну акцију. Суд даје разлоге који се тичу околности и контекста под којим су објављиване – да је окривљени као политоксикомански зависник, под дејством дроге или пак у апстиненцијалној кризи, након изласка са издржавања вишегодишње казне затвора, објавама реаговао на догађаје који су на њега оставили утисак или пак због неког личног незадовољства, при чему је првостепени суд дао опширне разлоге и анализирао личност окривљеног, а након датог налаза и мишљења судских вештака психијатра и специјалисте медицинске психологије. Овакав умишљај окривљеног и радње које су из њега проистекле објављивањем на друштвеној мрежи, одговарају правној квалификацији за коју је окривљени оглашен кривим и осуђен по члану 387. став 4. КЗ. Првостепени суд се у образложењу одлуке бавио и правном квалификацијом из оптужног акта у вези кривичног дела из члана 319а КЗ и дао разлоге за оцену доказа у вези тог кривичног дела и објаснио свој закључак да окривљени није повезан са било којом радикалном исламском идеологијом или организацијом, те дао јасне разлоге због чега изводи закључак да се у конкретном случају не ради о кривичном делу из члана 319а КЗ, већ о кривичном делу из члана 387. ства 4. КЗ. Стога је, по налажењу Врховног суда, правилно примењен закон на кривично дело које је предмет оптужбе.

Кривично дело расна и друга дискриминација из члана 387. став 1. Кривичног законика чини онај ко на основу разлике у раси, боји коже, верској припадности, националности, етничком пореклу или неком другом личном својству крши основна људска права и слободе зајемчена општеприхваћеним правилима међународног права и ратификованим међународним уговорима од стране Србије. Ставом 4. истог члана прописано је, ко шири или на други начин учини јавно доступним текстове, слике или свако друго представљање идеја или теорија које заговарају или подстрекавају мржњу, дискриминацију или насиље, против било којег лица или групе лица, заснованих на раси, боји коже, верској припадности, националности, етничком пореклу или неком другом личном својству.

Одредбом члана 420. став 2. ЗКП прописано је да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела.

Имајући наведено у виду, по налажењу Врховног суда првостепени суд је у складу са својим овлашћењима из члана 420. став 2. ЗКП изменио правну квалификацију кривичног дела и окривљеног осудио за кривично дело из члана 387. став 4. КЗ, а коју правну квалификацију је прихватио и другостепени суд у својој одлуци одлучујући по жалби на првостепену пресуду, при чему су нижестепени судови дали јасне разлоге које Врховни суд у потпуности прихвата.

Из свих наведених разлога Врховни суд налази да су неосновани наводи захтева за заштиту законитости, јер нижестепени судови нису учинили повреду одредбе члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП на коју јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва неосновно указује, као ни повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Осталим наводима јавни тужилац Врховног јавног тужилаштва се бави чињеничним питањима и закључивањима првостепеног суда приликом доношења првостепене одлуке у смислу одредбе члана 440. ЗКП, а која повреда не представља дозвољен разлог у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране јавног тужиоца ВЈТ, због чега је Врховни суд, захтев за заштиту законитости јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва у напред наведеном делу, оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Јасмина Васовић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић